

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Leiser.
Heinrich Schalek. Rudolf Wosser.
A. Gussika Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldberger,
Ektstein Bernat. In Ham-
burg: Maroyl & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarife și învoială.

RECLAME pe pagina a 3.a o
serie 10 or. séu 30 ban.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L X I

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.

Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea. Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80, etajiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 240.

Brașov, Luni-Marti 3 (15) Noemvre.

1898.

Un „numai“ caracteristic.

Sistemul, de-a smulge copiii Românilor din casele părintești și a-i duce cu panduri și cu gendarmii la școlile de maghiarisare, este încă în florie în comitatul Solnoc-Dobâca.

Peste câte-va zile se va implini anul, de când în comuna Feleacul sășesc, din același comitat, au fost puși panduri la ușa școlii românești, care pe copiii Românilor i-au oprit de-a intra în acea școală, silindu-i prin forță de-a merge la școla unghurească; preotul român, fiind-că a apărut interesele școlii sale, tu-sese amenințat din partea fisolgăbi-rului, că va fi dat în judecată pen-tru „agitația“, ér învățătorului 'i-s'a spus, că în sat pe 24 ore va fi scos din sat și aruncat peste hotar.

Bravura, cu care poporul român din acea comună și conducătorii săi au susținut lupta pentru mântuirea școl-lei, ne este cunoscută.

Un cas analog s'a petrecut în comuna Cusdrióra, tot de lângă Dees. Istoricul luptelor, ce poporul român din această comună le-a pur-tat pentru salvarea școlii sale, nu ne este încă cunoscut. Din indigită-riile, ce ni-se dau însă în corespon-derța de mai jos, vedem, că și aici gendarmii au jucat și jocă un rol însemnat întru terorizarea Români-lor pentru a-i constrânge să-și trimită copiii la școla unghurească.

Românii din Cusdrióra însă, ca și frații lor din Feleac, au susținut lupta cu bărbăția neînfrântă și, „nu-mai ca să nu ajungă fiii lor pe mâna școlii de stat“, au sistemizat două posturi de învățători, ér când gendarmii au mers, septemăna tre-cută, în comuna lor, ca să silască copiii să mergă la școla de stat, n'au găsit în sat pe nimenea dintre Români, care să cedeze terorismului, ci toți și-au trimis copiii la școla românească.

Acesta este un fapt, care nu mai are lipsă de comentariu. El ne arată pe de-o parte terorismul ma-ghiarisatorilor în totă monstruosita-tea sa, pe de alta energie neînfrântă a poporului nostru în lupta grea și inegală pentru limba și cultura lui națională.

Nu este izolat cazul acesta. Po-porul român dela noi ne dă și as-tăzi dîlnic probele cele mai tari, că este un vrednic urmaș al acelor înaintași ai noștri, cari „au luptat mai mult pentru limbă, decât pen-tru viață“.

Orî d'ora espunerea la atâtea persecuțiuni, înrîngerea atâtor is-pite, aducerea atâtor sacrificii pen-tru susținerea școlilor și aședămin-telor noastre culturale de tot felul, nu sunt tot atâtea probe și dovești, că și astăzi viața poporului român dela noi nu este alt-ceva, decât o nesfârșită luptă pentru limbă?

„Numai ca să nu ajungă fiii lor pe mâna școlii de stat“, cum se es-primă corespondentul de mai jos, Români din Cusdrióra, pe lângă totă s'ărăcia lor, au sistemizat două posturi de învățători la școla româ-nescă.

Acest „numai“ însemnă colosal de mult și ar pute servi ca un me-mento foarte serios pentru adversarii noștri, cari cred, că prin forță și violență vor pute isbuti vre-odată să smulgă din inima poporului nos-tru iubirea înăscută și alipirea nestră-mutată către limba și națiunea sa.

Cuvântul „numai“ indică în ca-sul de față reacțiunea firască, ce au provocat-o în inima poporului nostru persecuțiile adversarilor; el însemnă atât, că cu cât vor fi mai inverșu-nate aceste persecuții și cu cât mai vehemente loviturile, cu atît mai hotărît îl vor găsi în luptă.

Și mai însemnă ceva: însemnă, că poporul nostru nu are lipsă de agitatori, căci e agitat el însuși

până în adîncul inimei; l'au agitat nedreptățile și prigonirile dîlnice pe toate terenurile vieții publice și pri-vate, cari l'au adus la acel înalt grad al rezoluțiunii, ca să facă și să jertfescă totul, numai ca adver-sarul să nu isbutescă.

Un popor cu asemenea aptitudini își are viitorul asigurat, căci în el se găsește energia și putere de viață. Exemplul Românilor dela Cusdrióra ne dă o dovadă mai mult, că în poporul nostru dela cornele plugului avem un element viguros, trainic și sănătos, care, pus sub con-ducerea unor bărbați harnici, devo-tați și desinteresați, e în stare să tacă minuni.

Dér din acesta și alte exemple numérose de felul lui ar pute trage și adversarii noștri o învățătură foarte prețioasă. Ar fi sosit chiar ceasul al un-spre-decelea, ca să vadă și să re-cunoscă, că terorismul, forța și vol-nicia pot numai să mărescă reac-țiunea, să oțelască puterile de luptă, dér nici-odată ele nu vor nimici un popor ca al nostru.

Statul și autonomia bisericilor orientale.

Am înregistrat în unul din nu-merii trecuți două voci a două diare oficiose unghuresci, că la locurile com-petente, adecă la guvern, s'au făcut deja studii asupra ambelor biserici ortodoxe din Ungaria și Transilva-nia în privința dezvoltării lor isto-ricé, cari studii au de scop a regula atacerea acésta „forțe importantă din punct de vedere al intereselor statului“.

Cu drept cuvânt întrebam, că ce mai vor ore să facă cei dela stă-pânire prin „studiile“ despre cari oficiosele diceau, că n'au ajuns încă în stadiul de a fi concretizate în mē-suri, ce vor să se iee, și avisam la pe-

riculul, ce amenință autonomia bise-ricii române greco-orientale din pa-trie. Cestiunea este de o gravă im-portanță politică pentru noi Româ-nii, și de aceea e bine să cunoșcem dispozițiunile sufletescé ce-i stăpă-nesc pe cei dela cârmă, pentru-ca ast-fel de cu bun timp să fim pre-gătiți la noul atac, ce se plănuiesce în sferile guvernamentele pe acest teren.

În privința acésta organul gu-vernamental „Pesti Hirlop“ publicase mai anul trecut un articol, care dă oglinda fidelă a ideilor ce-i frământă pe cei din fruntea ocăruiirii, cari în órba lor cutezare vor să d'érime tot ce nu-i unghuresc în acest stat. Articolul din vorbă îl vedem sem-nalat și în f'olia bisericescă din Blași. Reproducem și noi pasagiile, cari urméză, pentru a constata din nou priu ineseși scrisese organelor stăpâ-nirii, că o mare primejdie amenință din acésta parte bisericile orientale din patrie. Éta ce scrie „Pesti Hirlop“.

Spiritul confesional și cel naționalistic asediéază statul maghiar așa dicénd pe în-trégă linia instrucțiunii. Sub Wlassics s'a pornit și pe acest teren munca de strărump-ere, dér ce șanț de dificultăți, — cari aprópe și astăzi par a fi neînvinse, — forméză instrucțiunea confesională și națio-nalistică!

Dér autonomiile religiose? Nu este pe lume stat, care ar suferi munca cea dis-trugătoare de țără și de națiune a celor două biserici orientale. Politicianii și bărbații de stat, cari călătoriau în norii trandafirii ai idealismului orî în lașitate, au dat esistență autonomiei celei de nesuferit a celor două biserici orientale. Au rețezat drepturile a-postolice ale regelui unghuresc, au estradat spiritului confesional și naționalistic intere-sele statului maghiar. Au introdus princi-piul de alegere și candidare în autonomia întemeiată pe sistemul episcopal și incom-patibilă cu acesta, și au rezervat pe s'ema

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Pentru incendiați.

— Dedicăție contribuenților colectei „boule de neige“. —

Dér uite ... uite! Ce frumos!... Décă n'ași soi, că numai de câte-va momente semiluna apusese după déluri, a-și jura, că lumina ce-o vedeam în partea opusă, este un răsărit de sóre din diminețile încă în nópte, ale dîlelor de vară! Ce frumos, ah! ce frumos!... Se posed un asemenea tablou, ca peisajul în fața căruia mă găseam, era o dorință a mea, la care atunci m'am gân-dit îndată. Cătă poesie cuprindea acel pei-saj, pe care-l priveam cu atâta plăcere...

Nóptea se lăsa din ce în ce mai în-tunecósă asupra orașului nostru, ér lumina din partea aceea creșcea paralel cu întune-ricul. — Fel și fel de motive, cărora le atribuiam acest fenomen, imi deflău prin gând. Și ca și când cine-va mi-ar fi șop tit, că nu e nici una din toate presupune-riile mele, am plecat dela ferestră. Am ple-cat cu gândul, că de sigur astronomi în-vățați ne vor esplica în curénd acest nou fenomen.

Dér abia mi-am întors privirea dela acel punct luminos, când o tristă și sinis-tră idee m'a deslușit pe deplin. Acea ro-șetă provine din altă cauză, mi-am dis. E póte focul, care o produce... Da, da, cu siguranță acolo... arde!

Nu, nu mai e frumos, nu-mi mai place, urésc acel peisaj! Și décă ar fi fost un adevérat tablou, cu furie a-și fi tras cu penelul dungî late peste roșata provenită nu dela blândețe raze ale lunii, nici de binecuvântatele raze solare, ci de mistui-tóarele flăcări, a căror jertfă a cădút atâta lume!...

Si ce rece și puternic vânt, prietinul focului, suflă afară. Par'că s'au vorbit se pricinuescă atâta réutate în séra acésta. Ér apa, dușmanul focului, e de sigur prea slabă, ca să iese victoriósă asupra limbilor de foc, ce véd, că iau dimensiuni tot mai mari.

Simțiam, că eram în odaie agreabil încăldită, departe de ori-ce pericol, dér gândul și privirea erau țintite spre locul desastrului. Par'că auđiam trosnind grin-dile caselor, țipetele despatelor jertfe: a mameilor ce-și strigau copilașii, răcnetele animalelor cuprinse de gróză, séu țipetele

desnădăjduite după ajutor ale vre-unui bolnav... și vai! nu-l aude nimeni, flăcă-rile îl încunjoră, îl înecă, îl prăjesc, móre s'ermanul... Ce aspect lugubru!... Gin-gașii copilași, cari înainte cu câte-va mo-mente numai durmeau dulce fără griji în caldul lor légân, acum sunt tiriți, goi în asprul vânt de érnă, fără nici o milă! Imi venea sé-i ridic, sé-i cule ér în cărpele lor, dér... prea eram departe, nu puteam face nimic...

În fine și lumina dispăruse. Numai țipetele îngrozite nu cred să aibă sfirșit în întunericul nóptii, ce acum e deplin dom-nitor peste ale satului ruine...

Inchipuirea mea era o tristă realitate, căci a doua zi aflasem, că într'adevăr lu-mina pe ceru, care a fost observată și de altă lume, a provenit din pricina unui incendiu gróznic, întemplat în — Strei-Săcel de lângă Călan, în érna anului 1898.

Și a mai trecut câtă-va vreme. Gerul era în creștere, crivéțul, puternicul rege al vânturilor, suflă rece și tare; a suflat deci tările și récăla apei. Ér apa, primind în sinul ei două proprietăți noué, a trebuit să se întărescă și să se récăscă adecă să se pre-facă în gheață. Éta solul înghețat, apa în-

ghețată, ér de sus cade deja nu sciu a căta ediție de fulgi de zăpadă, conduși prin v'ez-duh tot de gerosul crivéț. Și voi, bieți nenorociți! cum gemeți de frig și f'óme, alături de ai voștri copilași! Și cum acela, care agonisese averea, scie sé-o prețuescă mai bine, mai dureros e faptul când din bogat a-i ajuns sérac. Lăcrémile acelora sunt mai fierbinți, cu toate acestea nu pot încăldi nici măcar mănúțele sleite ale miti-teilor lor copilași, ce-și întind brațele spre mamele lor în formă de rugăciune. Atunci mamele se simt mai nenorocite, că nu pot stimpăra f'ómea și frigul mititeilor și... bogatul de éri, — astăzi un biet sérac, pornesce la cerșite. El cu ochii înundați în lacrémii cerșesce mult și i-se dá puțin.

Eram foarte mișcată, când o incendiată tocmai isprăvi descrierea negrei sale vieți. Ce se-i fac, cum sé o ajutorez?... O în-trebare, la care răspunsul: ban se potri-vesce mai bine... Da, se adun bani!... —

— „Dér ce frig, ce récăla“ — am dis în momentul, când am lansat apelurile. „Cine scie, décă natura fiind atât de rece, ore nu cum-va și persoanele cărora m'am adresat, fiind și ele creațiuni d'ale naturei,

puterii de stat maghiar numai un drept de inspecțiune gol, și fără de efect.

Ce șanț uriaș de asediare e acesta în asemănare cu autonomia fiumană, a cărei reprezentanță, așa sperăm, că numai pe o clipă au putut să o pună în contrast cu statul maghiar încrederea, ba nepatriotismul câtor-va fanatici! Renitența petrii scumpe a Adriei e o piatră, ce se poate delătura numai așa, ca în joc, în asemănare cu masele acelea de stâncă, cari mai ales organismul bisericii orientale românești le rostogolesc în calca intereselor celor mai de frunte ale statului maghiar. Până când stavilele acestea nu se vor prefăce în ruine, până atunci statul maghiar rămâne asediat, până atunci lucrarea noastră națională nu poate să înainteze. Până atunci noi vom pute numai să ne mândrim cu consolidarea noastră națională, dăr această va fi fără de esență. De repeți-te-ori am atras luarea a minte a guvernului în direcția aceasta, și asta a fost cu o cale și cauza cea mai de frunte, pentru care am spriginit în chipul cel mai călduros autonomia catolică. De și între stavilele strimbe ale drepturilor statului și coronei, autonomia catolică totuși are să se realizeze și numai din patriotism, pentru ca conform ei să se potă reglementa bisericele orientale. Nici unei singure biserici provădute cu organism episcopal nu-i este ertat, să aibă mai mult drept decât puternica biserică catolică, care a luat parte în întemeierea și conservarea statului ungar. Cu atât mai puțin pot să aibă mai mult drept bisericile orientale, cari pretutindenea în lume se contopesc în organismul statului.

Șovinismul cel de hârtie nu a avut destulă bărbăție, pentru ca să descopere cestiunile gingașe. Dăr principiul „quieta non movere“ și cunoscuta atmosferă mociroasă, numită marasm, face loc unui curent de aer mai sănătos (!) S'a început eliberarea ideii de stat maghiar, care era asediată, și distrugerea șanțurilor de asediare.

Politică culturală maghiară, politică bisericească îndreptată spre a reglementa în interesul statului bisericele orientale în alianță cu biserica catolică și cu bisericele protestante, și în sfârșit politică agrară, cu scopul de a mântui clasa de mijloc și clasa agricolă: acestea trei direcțiuni, cari se întregesc împrumutat, sunt îndreptari spre rezolvirea problemei maghiare. Fără de aceste trei, la cari se adaugă ca al patrulea punct administrația, ca reformă administrativă, nu e cu putință nici consolidarea statului. Putem să ne deosebim, pot să se deosebescă partidele cu privire la mijloace, la gradățiune, la tempo de progresare. Dăr cu privire la esența cestiunii avem să fim de un înțeles. Cel-ce nu e de un înțeles, cel ce nu voesce mai ales reglementarea bisericelelor răsăritene, politica culturală națională și regularea cestiunii agrare, adevărat, că cu

vor primi cu răcoala rugarea mea? — Dăr... de astă-dată m'am înșelat în presupunerile mele, căci m'am convins, că inimile generoșelor d-ne, d-re și d-ni sunt dotate cu atâta căldură de binefacere, că n'au rămas nepăsătoare la strigătele desperate ale nenorociților incendiați.

Și nici că se poate altfel, generoși contribuenți. Da, aici Ve-ți avé de sigur o răspălată nu din partea sêracilor, ci din partea lui Dumnezeu, pentru că ați alinat suferințele atâtor nenorociți. Prea erau cu evlavie rostite cuvintele de mulțumire și de bine, ce implora pentru voi, prea căta lumea cu pietate spre icônele sfinte ale bisericii, unde s'a făcut distribuirea, ca și când ar dice — „Dă-mne primesce rugăciunea noastră“, ca Dumnezeu să nu-i fi ascultat și ca în urmă să nu trimită bine și asupra noastră.

Să ajutăm pe cel sêrac, după cât ne este posibil! să ștergem lacrimile lui, și atunci înțelesul cuvintelor scôse din profetiile lui Neemia, cap. 2, vers 20: „Dumnezeu cerul, acela ne v'a ajuta nouă“, ne va fi recompensa!

Hațeg, în 9/11 1898.

„Boule de neige“.

mijloce pacifice, dăr totuși executată în chip serios și hotărât: pe acela pôte să-l cuprindă beția șovinismului de hârtie, pôte să-l alunge înfricat îndărăt îngrozirea de cestiunile delicate, dăr el nici odată nu va face politică națională adevărată, serioasă și valoroasă.

Despre cabinetul Banffy presupunem contrariul. Acesta o mărturisește spiritul lui național și energia lui, care o dovedește cu tot prilejul.

Va să dică, e spus clar și limpede, că politica guvernului Banffy față cu bisericele orientale țintesce neîndoios la reglementarea acestor biserici ca singurul îndreptar spre rezolvirea problemei maghiare.

Etă cea mai nouă teorie politică de stat a guvernului unguresc, teorie pe care „Pesti Hirlap“ o semnalază în cuvintele despre prefăcerea în ruine a autonomii religioase.

Am înțeles!

Luptă pentru putere.

Cele ce se petrec ađi între Maghiari, merită atențiune din toate punctele de vedere.

Lupta înverșunată, ce a pornit o opoziția maghiară în dieta din Peșta, a luat în zilele die urmă caracter amenințător pentru Banffy și slugarnica lui cohorată.

Nimic nu dovedește acesta mai eclatant, decât faptul, că guvernul și-a pus în rând de bătaie pe ostașii săi cei mai temerari, cari în ședințele din urmă au ridicat mânușa aruncată de opoziție și cu furie s'au năpusit asupra obstrucționiștilor, ca dără dără îi va îmuia și pune în retragere.

Dăr nu! Membrii din opoziție ai camerei n'au de gând să retireze, ei sunt decisi a duce lupta până la sfârșit în contra guvernului Banffy, pe care-l atacă din toate părțile cu mult succes. Vorbirea de Vineri a lui Tisza Pișta, fiul marelui vulpoi, a îndărjit în grad foarte mare spiritele opoziției, pentru că arhi-mamelucul guvernamental nu s'a sfiit a declara cu gura plină, că Banffy este cel mai neprihănit Maghiar și patriot, pe care partida liberală e decisă a-l apăra și susține în contra tuturor uneltirilor opoziționale.

Banffy trebuie să rămână! Acesta este de-ocamdată lozinca liberalilor guvernamentali. Și s'au dat avizuri și porunci în toate părțile țării, ca „poporul“ și „țera“ să se pronunțe pentru Banffy și în contra opoziției obstrucționiste. Ca prim punct de mănecare, s'au mobilizat comitatele, orașele, agricultorii, comercianții, industriașii, cari prin adunări se dea espreșiune încrederei lor față de actualul guvern. În adunările comitatense își măsură acum puterile garda guvernamentală cu rândurile opoziției, desfășurându-se lupte de partid în sinul congregațiilor, cari au devenit în urma acestă adevărate mici parlamente. În comitatul Bihariei, de pildă, și-a ridicat cuvântul însuși Coloman Tisza în potrița „obstrucțiunii“, ținând un discurs amenințător la adresa minorității din dietă și punând în vedere mijloce coercitive, decât opoziția nu va desarma de dragul lui. Tot așa s'a procedat în congregațiile comitatelor Ugocia, Bichis și Solnoc-Dobăca, cari toate au votat propuneri de a se trimite parlamentului adrese, prin care să se exprime desaprobaria atitudinii deputaților obstrucționiști.

În direcția acesta se va pronunța și cel mai mamelucesc comitat, al Târnavei-mici, ér în Brașov se dice, că comitetul executiv al Maghiarilor a convocat o adunare populară de comercianți și industriași, care s'a și ținut, votând o rezoluțiune, prin care cer restabilirea ordinii debaterilor în dietă.

S'a pornit dăr pe întrăga liniă o mară luptă pentru putere, care țintesce la susținerea lui Banffy în fruntea afacerilor țării.

Acesta procedură dovedește, că actualul guvern, cu toate că are la spatele său o majoritate uriașă, își teme pielea și viitorul.

Una dintre foile ce primim ađi spune cu totă hotărârea, că Banffy vedându-se în mare strimțore, vré să cêră autorizație pentru a disolva parlamentul și a face nouă alegeri. El a chiamat la sine pe toți fișpanii din comitate, ca să-l informeze ce prospecte pôte avé pentru o eventuală luptă electorală deja în decursul acestei erni. Alegerile acestea vré să le motiveze cu aceea, că opoziția nu-i dă pace să lucreze, e silit decî să apeleze la „țera“.

Se pôte, că Banffy nu glumesce și că va face alegeri noué. Bine scie el, că cu bani, intimidări, glonț și baionetă pôte să-și creze din nou o majoritate slugarnică pentru el și sistemul pécătos, cu care conduce trebile țării.

Episcopul Majlath și „Valahii“.

„Magyar Hirlap“ în numărul său dela 13 Noemvre publică sub acest titlu o declarațiune, ce dice, că a făcut'o un „distins bărbat bisericesc“ în cestiunea atitudinii episcopului romano-catolic Majlath față cu autonomia bisericei catolice. „Distinsul bărbat“ a osindit atitudinea „separatistică“ a lui Majlath, care ar dori o autonomie separată pentru biserica romano-catolică din Ardeal. Acesta, dice, ar însemna o dărîmare a „uniunii“ Ardealului cu Ungaria.

„Decă statul catolic din Ardeal“, a đis „distinsul“ biserican, „ar puté să rămână în starea separată de acum, atunci și catolicilor valahi ar trebui să li-se dea autonomie separată, ba cu timpul și Rutenii ar puté veni cu o asemenea pretensiune. Atunci apoi s'ar realiza în privința bisericească organizarea staturilor de naționalitate, ceea ce ar duce la deplina disolvare a statului maghiar“.

În fine își exprimă speranța, că comisiunea de 27 pentru autonomie, care se va întruni în curând, va modifica în sensul de mai sus elaboratul subcomisiunii de 9; cea mai mare speranță însă și-o pune în guvern.

„Magy. Hirl.“ mai adaugă în fine, că „după informațiunile lui mai noué, amintita acțiune a episcopului Majlath nu este alt-ceva, decât „o urmare a pactului, ce l'a încheiat (sic!) partida populară cu naționalitățile“.

Tricolorul român.

Am fost anunțat, că vice-spanul comitatului Turda-Arieș, Dr. Betegh, a dat la 6 Oct. n. o hotărâre, ce s'a comunicat d-lui Dr. Zosim Chirtop din Câmpeni în cauza purtării tricolorului român. Hotărârea aceasta este remarcată și de foile unguresci, și pentru importanța ei o lăsăm să urmeze aici. Ea e adresată d lui Z. Chirtop prin fisolgăbireul din Câmpeni, și este de următorul cuprins:

Examinând din nou aceste ce 'mi ai trimis cu raportul d-tale de sub nr. 306—898, și nulificând hotărârea ce am adus'o sub nr. 188—898, ca al doilea for, prin acesta nimesc în calitate de II. for hotărârea d-lui prim-pretor adusă ca I. for sub nr. 135—898 și declar de absolvați pe Maria Clocea și soții de sub acusa, ce li-s'a ridicat pentru transgresiunea, că au folosit tricolor național străin;

pentru-că

Maria Clocea și soții au folosit tricolorul străin (? Red.) numai ca pantlică în cosită și numai ca completare la podoba îmbrăcămintelor, și astfel fapta lor nu se pôte cualifica de demonstrație în contra integrității teritoriale a statului, cu atât mai puțin, că femeile indatinéză să folosescă și să pörte în cosite și pe îmbrăcămintele lor pantlică în cele mai variate color, și conform ordinațiunii de sub nr. 62.693—895 citată în hotărârea I-ului for, tricolorul străin numai de aceea nu e permis să se folosescă, pentru-că are în sine criteriile unei demonstrații contra integrității teritoriale a statului. Maria Clocea și soții însă purtând pantlicile alcătuite din color străine, ca întregire la podoba portului lor, aceste

colori nu au criteriile demonstrațiunii contra integrității teritoriale a statului, și prin urmare au trebuit să fiă achitate.

Turda, la 6 Octomvre 1898.

Dr. Betegh,
vice-com.

Un popor brav.

Cusdrióra, 11 Nov. n. 1898

Onorată Redacțiune! Cu inima plină de bucurie vin a Vê raporta despre o faptă a poporului nostru, decât care mai nobilă nu se pôte.

Deși starea materia'ă a poporului din Cusdrióra (lângă Dees) nu se pôte numi tocmai favorabilă, totuși, numai ca să nu ajungă fiit lor pe mâni școlii de stat, au sistemizat școlu confesională cu doi învățători, alegând Luny în 7 Noemvre n. c., pe lângă mine, de al doilea învățător pe d l Alecsandru Man, absolvent al pedagogiei din Gherla având tot-odată a purta și ociful de cantor.

Incercările, prin cari a trecut școlă noastră de câțiva ani încoace, au fost atât de grele, încât nu numai eu și șeful meu M. On. D-n protopop Ioan Goron, ci totă împrejurimea dicea, că e cu neputință să se mai susțină școlă noastră.

Dăr mulțămimă cerului, că cu ajutorul lui Dumnezeu, cu abnegarea de noi înși-ne și cu ascultarea poporului nostru am adus lucrurile acolo, încât ađi Românii din acest ținut, impresionati de faptele noastre, ne strâng mâna și ne felicită, pentru care le mulțămim cordial și pe această cale.

Cu mare plăcere ađi mai adaugă la această corespondență și istoricul școlii noastre, arătând peripețiile triste, prin cari a trecut ea, decât On. Redacțiune ar bine-voi a-l înregistra în colónele prețuitei „Gazete“, fiind foarte instructiv și de mult folos pentru acei d-ni preoți și învățători, cari doresc fericirea poporului*).

Cu a'tat are să fiă mai interesant istoricul școlii din Cusdrióra, fiind-că într'ensul va veni întrețesut și rolul împénatilor lui Banffy și Perzel, adecă al gen-darmilor, cari chiar ađi au venit se siléscă pruncii să mērgă la școlă de stat, dăr fără succes, căci toți au venit la școlă noastră.

Ioan Cărcu,
înv. dirig. conf

Revistă externă.

Conflictul dintre Anglia și Franca a costat sume enorme pe cele două țeri. Ministrul de finanțe al Franciei arată, că cestiunea-Fașoda a costat până acum 10,000,000 franci, ér Anglia trebuie că a cheituit sume cu mult mai mari, decât vom avé în vedere armările ce continuă. De altfel pregătirile belice n'au încetat nici în Franca, nici în Anglia. Admiralul francez Fournier, cu toate desmintirile oficiose, se află în Toulon organizând escadra Mediteranei, care este aproape gata de plecare. Escadra, care constă din vapóre ușore și din torpilor, sub comanda admiralului Marechal, a primit ordin să urmeze îndrumările lui Fournier. Corăbiile din Toulon se provéd. cu toate cele de lipsă și se esaminează cu mare zor bateriile de pe țerm. Anglia face tot asemenea, ia măsură de apărare, cum a đis Salisbury. Decă lucrurile acestea vor continua, cine se mai îndoescă, că marile armări nu amenință pacea?

Conferența de desarmare. Contele rusesc Komarovski, un mare aderent al ideii de desarmare emanate de Țarul, publică în revista rusescă „Russkaja Myssl“ un articol foarte interesant. Programul conferenței de pace, spune Komarovski, il va înainta Rusia. În singuraticele puncte ale programului nu este vorba de a-se slăbi înarmările d-ș. Vorba va fi numai, ca statele să se sprijinescă împrumutat și să se garanteze încrederea dintre ele, ér Europa să-și unescă puterile pentru alte probleme

Trimiteti-ne, manuscrisul ca să-l vedem. Astfel de cestiuni publicăm cu plăcere, decât sunt bine obișnuite activ scrise. -- Red.

mult mai mari, decât războiul fratricid. Acesta ar fi adevăratul înțeles al reformei Țarului. Reprezentanții conferenței pot să stabilească între sine puterea de apărare a fiecărui stat, pe baza mărimii, capacității și prosperității fiecărui stat singuratic. Cestiuni, care par neresolvabile, nu vor forma obiect de discuțiune al conferenței.

Rusia și Statele balcanice. Din Petersburg i-se anunță „Correspondenței Politice”, că diplomația rusă nu se gândește de loc a transforma raporturile dintre Statele balcanice. Dorința serioasă a Rusiei este, de a evita ori-ce perturbațiune a statului quo în Balcani — ceea-ce se manifestă prin întreaga politică esternă a Rusiei, și mai ales prin înțelegerea dintre cabinetele din Petersburg și Viena asupra cestiunilor balcanice.

SCRIRILE DILEI.

— 2 (14) No vembre.

Convict pentru fii de învățători. În 15 (27) Octomvre s'a ținut în Ciocova adunarea învățătorilor români, convocată pentru a se consulta în cauza înființării unui convict pentru fii de învățători români. Au luat parte la adunare peste 60 de învățători bănațeni, din ținutul Torontalului, Belintului, Făgetului și Timișorei. Adunarea a fost deschisă de d-l învățător I. Vuia, care a prezentat și proiectul de statute. După acest proiect, care pe lângă unele amendamente a fost primit de adunare, în convicțiu, ce se va înființa vor fi primiți fii români gr. or. peste tot, având preferință însă fii de învățători. Pentru executarea concluderilor s'a ales un comitet constând din d-nii: I. Vuia președinte; I. Marcu vice-președinte; Ioachim Munteanu notar; I. Birușcu casar, Pr. Givulescu controlor. Membrii: I. Gruescu, G. Joandrea, I. Popa, Em. Andreescu, M. Vidu, Sim. Faur, I. Tuducescu și Ioan Dariu. Învățătorilor adunați li-s'a făcut o frumoasă și cordială primire din partea Românilor ciocoveni, în frunte cu d-l protopop Ioan Pinciu și d-l avocat Dr. Lazar Simon, cari se vede, că și densii sunt a se număra între inițiatorii acestei frumoase idei.

Episcopul Majlath a sosit la Brașov Vineri după amiază cu trenul accelerat pentru a asista la exercițiile pie extra-ordinare, ce se fac la gimnaziul rom. cat. Sosirea lui cu totul pe neașteptate a făcut mare surprindere între credincioșii s-ii. Încă în aceeași seară a ținut o predică tinerimei; Sâmbătă a luat parte la spovedirea tinerimei, ér eri a împărțit s. cuminecătura.

În procesul dela Săcele pentru eliberarea dela miliția probabil că se va ținé în urma urmelor și pertractarea finală, deoarece dela Curiă au sosit deja hârțile pentru punerea sub acușiune. Curia a modificat hotărîrea instanței prime, care e mai apăsătoare pentru acușiți,

Numire. D-l Gavril Maroș, conceptist la direcțiunea financiară din Brașov, este numit secretar la direcțiunea financiară din Oradea-mare, unde se va și strămuta încurând pentru a-și ocupa noul său post.

Galbinii imperiaii. Ministrul austriei de finace face cunoscut în fôia oficială din Viena, că din incidentul iubileului de 50 de ani al Monarhului, începând din luna Decemvre a. c. se vor bate timp de 3 luni monete de aur, pe cari afară de emblema domnitorului, vor mai fi marcați și anii dela 1848 până la 1851. Foile ungurești găsesc, că prin asta ministrul de finace, Kaizl a comis un lucru „fără tact”. Timpul dela 1848—1851 „este tocmai epoca de care națiunea maghiară are legate suvenirile cele mai triste, de acea nu era tocmai de lipsă, ca pe „bunul nostru rege să-l serbeze astfel dice „Magy. Hirl.”

Un pește uriaș. Din Triest se anunță, că dîlele acestea un peșoar a prins în golful mării un pește, pe care numai cu mașina de ridicat l'a putut scote din apă. Acest pește uriaș, numit Orthogoriscus Mola (pește de lună) are 3 metri în diametru și cântă-

resce 1/2 tonă. Peșcele a fost vîndut mușeului din Budapesta.

Baron român. Diarul „Patria” din Cernăuți anunță, că d-l Ioan Lupul, mareșalul Bucovinei, va primi dîlele acestea dela împăratul titlu de baron.

Congresul din Turin. Sâmbătă s'a deschis la Turin congresul internațional studentesc. Au sosit studenți din totă Europa. Animația era foarte mare. Primirea făcută studenților universitare de către studenții italieni, a fost splendidă. În deosebi studenților Români li-s'a făcut o primire adevărat frățescă. O mare cordialitate domnesce printre toți. Studenții vizitează în grupe numeroase orașul. Pe strade o mare afuență de lume, care se amestecă printre grupurile studentesci.

Ce nu-i în stare să nascocescă fantasia. Diarul engles „Pall Mall Gazette”, care apare în Londra, înregistrează scirea, că fruntașii armatei franceze plănuiesc un complot contra republicei, la cas, decă Curtea de cassatie va achita pe fostul căpitan Dreyfus. Poliția din Paris e avisată deja despre existența acestui complot. Se vorbește, că toți bărbații marcanți, cari agită cestiunea Dreyfus, vor fi omorîți. Primul redactor al diarului „Le Temps”, Pressensée, avertisat, își schimbă mereu domiciliul, ér senatorul Trarieux, fost ministru de justiție, umblă înarmat cu un revolver.

Correspondentul unui diar italian arestat. Francesco Satornelli, correspondentul diarului „Corriere di Napoli”, care se afla la Jaffa, scrisese diarului său, că Sultanul a cheltuit milioane pentru călătoria împăratului Wilhelm la Palestina, dér n'a plătit și nu plătesce solda soldaților. Scrisoarea a căzut în mâna autorităților turcesci, cari au arestat imediat pe Satornelli. Autoritățile turcesci vor, probabil, să facă educația politică a correspondentului italian.

Fugit din închisore. Constantin Korytowski, care se afla în închisore din Stanislau pentru o eserocherie cu nise boi, a scăpat din acea închisore prin ajutorul fiecei directorului, o fată de 17 ani, numită Matilda Dancewicz, care i-a procurat haine și o barbă și l'a dus cu trenul în România. La întorcere, Matilda Dancewicz a fost arestată.

Cununiă. Ér în 13 Nov. n., s'a cununat în Năsăud d-ra Valeria Ionașcu cu d-l inv. Ioan Filimon Deac. — Fia în ceas cu noroc!

Teatru german. Deseră se va da, ca a doua operetă din ciclul acesta de reprezentațiuni, noua operetă „Der Opernball”, după comedia franceză Rosa Domino, de Victor Leon și Hugo Waldberg, musică de R. Heuberger.

Petrecere populară se va aranja Duminecă în 20 Novembre n. c. (Arhanghelii Michail și Gavriil) în localul școlei confessionale din Feleacul-săsesc. Prețul intrării de persoană 50 cr. Începutul la 7 ore seara. Venitul curat e destinat în favorul bisericei gr. cat. din Feleac. Familiile sunt avisate la proviziunea proprie, pentru beuturi bune și effine se va îngriji comitetul.

Călindarul „Lumei ilustrate.” Deore-ce în anul acesta nici un calendar german sau francez nu va oferi pentru 1 franc ceea ce va oferi Calendarul revistei „Lumea ilustrată”, acesta va apăre în trei edițiuni: Ediția specială a franci 3 (fl. 1.50). Ediția de lux fr. 1 (65 cr.) și ediția populară 60 bani (36 cr.) Cine dorește să aibă ediția specială, să trimită Editorului Ig. Hertz București fl. 1.50. Cine va trimite banii prea târziu, îi va primi înapoi. Se observă, că cărțile postale pentru România sunt a-se timbra cu 5 cr.

Bătăie între studenți germani și jidani.

În aula universității din Viena s'a iscat în 12 l. c. o certă între studenții universitari germani-naționali și universitarii jidani, cari fac parte în reuniunea sionistă „Libanon”. Cërta însă s'a sfîrșit cu un frecuș strașnic dat Jidanilor, cari au fost svêrlîți afară din aula. Pricina acestei bă-

tăi, după cum i-se scrie lui „P. Lloyd” este, că studenții germani-naționali le-au interzis Jidanilor de a purta chipiuri vinete.

Cërta s'a început pe la 12 ore din zi, și degenerând în bătăie a durat până 2 1/2 ore d. am. După ce universitarii jidani au venit érâși în aula, germanii-naționali le-au strigat: „Afară cu Jidanii!”, aruncându-se asupra lor cu bastoanele. Jidanii răspunseră Germanilor cu: „Mântuire Sionului!” Fiind-că studenții jidani nu voiau să iese din aula, au fost tîrîți afară tot câte unul, care după-ce era scos afară, universitarii germani îl imblăteau cu bastoanele. Jidanii, scrie „P. Lloyd”, s'au apărat „voinescesc”. Pe coridore nu vedeai, decăt manșete și bastoane rupte... S'a fost potolit puțin lupta, când un Jidan scrisese cu degetul pe ferestră: „Hoch Juda!” (trăescă Juda), și lupta s'a încins din nou cu mai mare furie. Pedeli universității vorîr în mai multe rînduri se oprîscă pe studenți de-a se mai bate, dér înzadar. Într'aceste profesorul Philippovich apare în aula, strigîndu-le: „Păstrați d-nii mei, libertățile academice!” Ca răspuns, studenții germani mai aruncară afară pe câți-va Sioniști. După acesta sosese rectorul universității Wiesner, se urcă pe scări și strigă: „Silentium für den Rektor!” (Tăcare pentru rector), dér mult a trebuit să strige rectorul, până ce studenții s'au mai domolit. „Eu, dise rectorul, am trimis aici pe pedel și pe directorul cancelariei, să facă ordine. Decă d-vostre aveți basă reală, atunci vă rog veniți la mine; eu apoi voi aplană cërta. În vorbirea de inaugurare am intonat, că eu cu plăcere primesc a vă fi procurorul D-Vostre. Vă rog cu vorbele cele mai binevoitoare părintesci, să părăsiți aula.”

Strigăte de „Heil” și „Prosit” se au-điră strigînd și universitarii germani, înaintea rectorului, aruncau pe Jidani afară și-i băteau. Studentul jidan Pickarsky sumuța pe comilonii săi cu vorbele: „Numai atunci părăsim aula, când o partidă iese afară pe ușa din stînga, ér cealaltă pe ușa din dreapta!” C'un riset batjocoritor rîsună răspunsul din partea național-germanilor: „O stradă! și apoi afară cu ei!” — „Voiți voi să treceti prin „strada Jidanilor” și să vă batjocurescă?” — întrebă Pickarsky. — „Nu, nici odată!” strigară colegii lui.

Rectorul apare a doua oră în aula și se încercă ai domoli dicîndu-le: „Totdeuna a fost o însușire frumoasă a tinerilor academici, ca ei să asculte pe superiorii lor și mai ales pe rector. Arătați-o și d-vostre acesta! Cërta d-vostre vom domoli-o, când spiritele nu sunt așa iritate. O partidă să iese afară, cealaltă o va urma”. Universitarii germani strigară furioși să iese Jidanii Pickarsky le răspunde: „Noi rămânem pe lângă hotărîrea de mai înainte!” Naționalii-germani se dau în două părți, fac drum Jidanilor, aceștia în frunte cu rectorul, directorul cancelariei și pedelul părăsesc aula. Studenții germani intonează „Die Wacht am Rhein” și „Vivat academia”, părăsind și ei aula.

Poliția era concentrată înaintea universității, dér n'a intrat înăuntru.

„Libanon”-ii au trimis o deputațiune la rectorul universității, cerînd pedepsirea Germanilor. Rectorul le-a promis, că va cerceta lucrul.

Din Clușiu.

— 11 Nov. 1898.

Picnicul universitarilor români din Clușiu. O convenire foarte succésă a fost petrecerea de aseră, public ales, distins, fete frumoase și în genere petrecere animată. La tot cazul are un merit foarte mare presidentul picnicului, stud. în drept Ionel Mesaroș, care foarte mult a ostenit, ca și în anul acesta picnicul să fiă o adevărată seară plăcută pentru familiile române din Clușiu și provincia.

E dureros însă, când veđi, că acei domni, cari „sunt neîntrecuți în a țese, planuri frumoase și în a sfătui iubita tinerime”, „până într'unul au strălucit cu absența... În Clușiu sunt 34 familii române; dintre 34 au participat șapte! — Suspine

crude... După promisiunile și „tot concursul” dela memorabila seară de cunoscință, am fi așteptat o indolență nu chiar așa de mare...

Dér să vă comunic cununa damelor, cari ne-au onorat cu prezența:

Domnele: Cioplea (Clușiu), Dr. D. Ciuta (Bistrița), Dr. Chețan (Blașiu), Dr. Filipan (Năsăud), D-na Gall (Secuieu), Dr. Gerasim (Aiud), d-na Camilla Indre (Clușiu), d-na Leuca, véd. Kesely (Clușiu), Dr. Morariu (Clușiu), d-na Nasta, d-na Nemes (Clușiu), d-na L. Pop (Clușiu), Dr. Corn. Pop (Bucuresci), d-na Corolina Papp.

Domnișore: Betti Bohățiel, surorile Cioplea, Paula și Mili Chereșteș (V.-St.-Ioana), surorile Filipan, Elena Hossu, d-ra Leuca, Elena Nasta, Emilia Nemes, Tina Pop.

Numele celorlalte dragălașe domnișore imi scapă din memorie, mă rog de indulgență.

Sixto.

Dare de semă și mulțamită publică.

Hațeg, 9 Noemvre 1898.

Subsemnata a luat deja de multă vreme inițiativa de-a porni o colecță „Boule de neige”, al cărui venit era destinat incendiatorilor din comuna Strei-Săcel de lângă Hațeg.

Circularele, ce mi-s'au înapoiat, în număr de 82, sunt cernite de iscaliturile milostivilor contribuenți. Pentru a indica însă numele tuturor, cari au contribuit cu obolul lor, ar trebui să fac o dare de semă chilometrică. De aceea mă mărginesc a indica suma fă-cărei circulare cu numele acelei persoane, care a copiat circulara, adecă care ocupă locul întâi al mărcii și al persoanei iscalite mai pe urmă, adecă dela care am primit circulara. Multe din stimatele persoane, cari și-au luat sarcina de-a copia circulara, nu-și vor vedé în această dare de semă numele. Lucrul se esplică prin faptul, că eu, din 70 circulare lansate de mine, n'am primit decăt 12 originale, ele s'au infundat de sigur unde-va. Și tot astfel de sôrte au trebuit să aibă multe dintre copii.

Resultatul material obținut e următorul:

Circulara Nr. 1 prin d-l Inginer I. Godini, Slatina (România) 23 fl. 78 cr. Circ. Nr. 2 prin d-l Dumitru Bursanu (Bucuresci) 19 fl. 66 cr. Circ. Nr. 3 copiată și primită dela d-ra Rimbașiu din Brad, 15 fl. 25 cr. Circ. Nr. 4 copiată de d-na Elena A. Mureșianu și primită dela d-na Hortensia Popescu 8 fl. 95 cr. Circ. Nr. 5 dela d-ra M. Cosma, Sibiu 8 fl. Circ. Nr. 6 copiată de d-ra S. Stănescu și primită dela d-ra Valeria Branice 6 fl. 80 cr. Circ. nr. 7, 8, 9, 10, 11, copiate de d-na Elena Gallea, Burișescu Ión, I. Costin și două anonime tôte din Bucuresci 6 fl. 33 cr. Circ. Nr. 12 copiată de d-ra Constanța Serb și primită dela O Filipan, 5 fl. 15 cr. Circ. Nr. 13 original, primit dela d-ra Delia Olariu (Sibiu) 5 fl. Circ. Nr. 14 dela d-na Maria Alessiu (Brăila) 4 fl. 79 cr. Circ. Nr. 15 copiată de d-ra Vióra Ignat, primită dela d-ra C. Serb 4 fl. 50 cr. Circ. Nr. 16 copiată de d-ra A. Roșiescu, primită dela d-ra C. Popa 4 fl. 30 cr. Circ. Nr. 17 copiată de d-ra M. Zigre, primită dela d-ra V. Uilăcan 4 fl. 5 cr. Circ. Nr. 18, original primită dela d-ra Veturia Papp 3 fl. 85 cr.

Circulara Nr. 19, copiată de d-ra C. Serb, primită dela Stefan Selecki 3 fl. 65 cr. Circ. Nr. 20 original primit dela d-ra Elena Petrascu din Sibiu 3 fl. 60 cr. Circ. Nr. 21 copiată de d-na E. Blaga, primită dela P. Givulescu 3 fl. 45 cr. Circ. Nr. 22 copiată de d-ra M. Spătaru primită dela d-ra Veturia Papp 3 fl. Circ. Nr. 23 original primit dela d-ra C. Danilă 2 fl. 75 cr. Circ. Nr. 24 de copiată d-na Lucia A. Cosma, primită dela d-na Hortanse Dr. Suci 2 fl. 65 cr. Circ. Nr. 25 copiată de d-ra Victoria L. Suci, primită dela d-l Coriolan Popovici 2 fl. 55 cr. Circ. Nr. 26 dela d-l Dr. G. Suci (Hațeg) 2 fl. 53 cr. Circ. Nr. 27 original primit dela d-nu Al. Balașiu 2 fl. 20 cr. Circ. Nr. 28, original primit dela d-ra Sabina Brote (Sibiu) 2 fl. 15 cr. Circ. Nr. 29 copiată de d-ra Maria Steriu, primită dela d-ra Riți Florescu, 2 fl. 6 cr. Circ. Nr. 30 copiată de d-sora Riți Florescu, primită dela N. N. 2 fl. 5 cr. Circ. Nr. 31, copiată de d-ra Cornelia Hotăran și primită dela d-ra Florica Serb 2 fl. Circ. Nr. 32 copiată de d-ra Sabina Brote din Sibiu 1 fl. 90 cr.

(Va urma.)

Ers'ila Popovici.

Literatură.

In Tipografia Diecesană din Gherla au apărut următoarele cărți nouă, pe cari doritorii de-a le avea le pot procura și dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov:

Carte de rugăciuni, cereri și laude intru onoarea Preacuratei Fecioare Maria, pentru folosul și mângăierea sufletelor. Tipărite în 1898. Prețul unui exemplar legat 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Argirobarb. Tipărită în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagine și conține 170 de sfaturi înțelepte, scoase din pătania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul școlilor poporali din diecesa Gherlei. Cu permisiunea superiorilor Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechiu) costă 25 cr., ér partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Vięta după mörte, séu nemurirea sufletului, dedusă din misterul ființei omenești și deșărtăciunea celor trecători, prin I. P. *Edifiunea II.* Prețul 50 cr. (Cu posta 55 cruceri.)

Cultura Plantelor. Din prețiosul „Manual de agricultură rațională“ al d-lui *George Maior*, profesor la școla centrală de agricultură dela Ferăstrău, în Bucuresci, a apărut în Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, partea II. **Fitotechnia séu cultura specială a plantelor.** Acest volum se estinde pe 611 pagine, format mare și conține în text 202 figuri. Cuprinsul e foarte bogat, arătând cu de-amăruntul soiul, modul de cultură, bólele și vindecarea lor etc. pentru fiă care plantă, precum cereale (tot felul de bucate, ca grâu, sęcără, orz, ovės. orez, mei, cucuruz, hrișcă, etc.); apoi mazere, linte, mazărice, rapiță, mac, șofran hemei, in, cânepă, tutun, cartofi, tot felul de sfece hrén, curechi și alte multe. Apoi diferitele plante de nutreț, ca lucernă, trifoi, mohor, cucuruzul verde de nutreț, diferite compozițiuni pentru fenațe și pășuni artificiale etc. Alt capitol tracteză despre cultura fenațelor, altul irigațiuni, altul despre pășuni etc.

Pentru fiă-care econom, această carte e de cea mai mare trebuință, putendu-i servi ca cea mai bună călăuză în toți ramii economiei sale. Asemenea scrieri nici n'am avut până acum în limba română. Tóte gazetele noastre, tóte reuniunile economice, toți bărbații noștri luminați și pricepuți în ale economiei, au salutat cu multă bucuriă aparițiunea acestei prețioase cărți, care face onóre literaturii noastre, putend sta față cu cele mai de frunte scrieri de acest fel ale celor mai culte popóre din Europa.

Tuturor economilor români, cari doresc să facă o înaintare în purtarea economiei lor, le recomandăm deci să-și procure această prețioasă carte. Prețul volumului II este 4 fl. (trimis cu posta recomandat 4 fl. 25 cr.) Pentru România 10 lei, plus porto.

Din partea întâi **Agrologia**, care tracteză despre cultivarea pământului: aratul, seménatul, gunoitul etc. etc., de asemenea se mai pot căpéta exemplare cu prețul de 2 fl. 50 cr. (plus porto recomandat 25 cr.). Pentru ambele tomuri de-odată procurate este a se plăti porto 40 cr.

Se póte procura dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

„**Pintea Viteazul**“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteșanul*. Acesta, pe cât șcim, e cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea

se cuprind fórte interesante tradițiuni și istorisiri din tóte părțile, pe unde a umbat Pintea. Se află de vânzare la tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov și la autorul în Reteag (Retteg). Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Minunate sunt pentru popor scrierile fericitului **Ioan Creangă**, cari conțin cele mai drăgălașe povești, istorisiri, poesii etc. N'ar trebui să lipsescă aceste scrieri nici dintr'un sat, în care esistă cetitori români, căci ele procură cetitorului nu numai fórte plăcute momente de petrecere, dér îi dau și fórte prețioase povețe și învățături. Tóte scrierile la-olaltă costă numai 1 fl. trimise francat și se pot căpéta la tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Noemvre 1898.

Renta ung. de aur 4%	119.60
Renta de coróne ung. 4%	97.85
Impr. cáil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.30
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.—
Oblig. cáil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.—
Bonuri rurale ungare 4%	95.85
Bonuri rurale croate-slavone	—
Impr. ung. cu premii	162.—
Losuri pentru rez. Tisei și Seghedin	138.25
Renta de argint austr.	100.95
Renta de hárție austr.	100.80
Renta de aur austr.	119.65
Losuri din 1860.	140.25
Acțiuni de-ale Bânței austro-ungar.	911.—
Acțiuni de-ale Bânței ung. de credit.	383.50
Acțiuni de-ale Bânței austr. de credit.	353.50
Napoleondori	9.54 1/2
Márci imperiale germane	58.95
London vista	120.60
Paris vista	47.57 1/2
Rente de coróne austr. 4%	101.35
Note italiene.	43.90

Cursul pieței Brașov.

Din 13 Noemvre 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.51	Vënd.	9.53
Argint român. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Napoleondori. Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	—
Ruble Rusesci Cump.	—	Vënd.	—
Márci germane Cump.	58.70	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	—	Vënd.	—
Seris. fone. Albina 5%	101.—	Vënd.	101.25

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregorin Maior.**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Se caută pentru un post de „Ajutor de administrator“ la o moșie mare din România, un domn diplomat al școlei de agricultură cu bune referințe sciind limba română și germană. Salar 2400 lei anual, casă de locuință, lemne, precum și alte avantaje.

Ofertele se vor adresa **Scarlat Sturza**, Gara Janca, Județul Brăila, Român.a.

395,12 - 20.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker
legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,
ce esistă de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini diferite.

Se efectuesc tóte lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, până la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. esecutând cât se póte de bine și de esact.

Avënd lucrători de tóte specia escelent pregătiți, această legătoria de cărți póte se esecute iute și fórte ieftin tot ce se póte cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în tóte esecut unile posibile.

Despărțemént deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoșelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

43-0

Strada porții Nr. 22.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetete al D-nului I. Sábádeanu.)

Recomandă Onor. public la casurii de mörte, aședământul séu de înmorméntare bogat asortat in cari tóte obiectele, atât sortele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot căpéta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depon de sicluri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de ștejaru.**

Depou de **cunni** pentru monumente și plântici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, caré **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** véné, pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se esecută **prompt și ieftin**, iau asupra-mi și **transporturi de morți în străinătate.**

La casurii de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

17-*

Tragerea la 17 Novembre, prin urmare numai 2 zile.

MOTTO:

Dacă doresci, ca mândra Fortună
Pone de aur să-ți dăruescă
Sus, cu grăbire n'a ei grădină
Săminte aruncă, ca să neolțescă.

Și acesta nu e pur fantasie,
Căci a deștei mare-inspirare
La încercarea în loterie
Aduce adesea avere mare!

Losuri ale loteriei de clasă r. ung.
in mare asortiment de numere diferite pe cât vor fi disponibile
să capéta la cassa de banca

NUSSBÄCHER & BEER BRAȘOV,
(Transilvania).

Prețul losurilor clasa I.: Un los întreg fl. 6 = lei 12.70, o jumătate fl. 3 = lei 6.75,
a patra parte 1 fl. 50 cr. = lei 3.20. — A se trimite și porto 20 cr., seu 60 centime.

Prospecte la cerere gratis și franco.

9 10